

ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ДІЯНЬ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Парахневич А.О., студент магістратури юридично-психологічного факультету ННІЗН НАВС

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри кримінально -правових дисциплін ННІПІ НАВС **Жук І.В.**

Кримінальна відповідальність за порушення безпеки руху та експлуатації транспорту передбачена розділом XI Особливої частини КК України (статті 276-292). Без сумніву, криміналізація суспільно небезпечних діянь у сфері забезпечення безпеки руху вимагає досконалої нормативної бази, адже не може ставитись у вину порушення, якщо конкретне правило, норматив чи стандарт не мають чіткого правового окреслення у положеннях, правилах, інструкціях, що стосуються безпеки дорожнього руху. Аналіз нормотворчості у даному напрямку свідчить про активний пошук нових кримінально -правових засобів, спрямований на покращення ситуації у сфері забезпечення безпеки руху та експлуатації транспорту. На нашу думку, слушно було піддано сумнівам положення в проекті Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо запровадження інституту кримінальних проступків» від 28.02.2012 р. № 10126, стосовно «штучної» криміналізації діянь, які наразі визнаються адміністративними правопорушеннями. Стосується це, зокрема, ст. 286-1 «Керування транспортними засобами (суднами) особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння», у якій зазначалось про «керування транспортним засобом, морським, річковим або малим судном особою, яка перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, передача керування транспортним засобом, судном особі, яка перебуває у стані такого сп'яніння під впливом лікарських препаратів, а так само відмова особи, якій керує транспортним засобом, судном від проходження відповідно до встановленого на підставі закону порядку огляду на стан сп'яніння». Як відомо, єдиною підставою криміналізації діянь є відповідний рівень їх суспільної небезпеки, який характеризується їхньою здатністю заподіювати об'єктам кримінально -правової охорони (а не будь-яким іншим об'єктам) істотну (а не будь-яку іншу) шкоду. В наведеній же статті здебільшого описуються діяння, які характеризують порушення певних правил, норм, що не несе суспільної небезпеки, достатньої для їх криміналізації. Єдиним видом кримінального покарання за цей кримінальний проступок пропонувалось накладення штрафу. Тим самим суд при призначенні покарання позбавлявся можливості індивідуалізувати кримінальне покарання щодо суб'єкта суспільно небезпечного діяння з урахуванням усіх обставин діяння. Крім того, перебування винної особи у стані сп'яніння згідно з вимогами п. 13 ч. 1 ст. 67 КК України уже визнається обставиною, яка обтяжує покарання. До того ж закон зазвичай не передбачає кримінальної відповідальності лише за те, що особа вчинила певні дії у стані алкогольного сп'яніння. За відсутності істотної шкоди від таких дій встановлюється адміністративна відповідальність.

Приходимо до висновку, що криміналізація діянь у сфері дорожнього руху повинна відповідати правовим поглядам у суспільстві, а також правосвідомості громадян. При обґрунтуванні соціальної обумовленості криміналізації діянь у сфері безпеки дорожнього руху законодавець повинен урахувати прогалини й вади кримінального законодавства та інших нормативних актів, що мають кримінально -правове значення.